

L'OPINIÓ

Any V. Número 356
Preu: 10 cèntims • BARCELONA • Diumenge, 24 de juliol de 1932

NO LA VENCERAN L'ESTATUT

Hem dit diverses vegades que si per qüestió de mots no ens barallàrem perquè és la realitat viva de Catalunya el que ens interessa, no pas la seva aparició nominativa, en canvi hi havia coses essencials en un règim d'autonomia, sobre les quals, de cap manera, no es podia transigir, perquè negar-les al país autònom era negar l'essència mateixa de la llibertat.

Una d'aquestes coses és l'ensenyament. En matèria d'ensenyament, Catalunya no pot acceptar fórmules transaccionals que equivalguin, pel fet de la intervenció de l'Estat, a una continuació del domini central perpetuat a través de la Monarquia.

Es inconcebible que hi hagi encara homes d'Espanya que es diguin liberals i creguin que es pot, licítament, defensar la intervenció estatal en matèria d'ensenyament, i que un poble—Catalunya—al qual se li digui que se li va a donar un Estatut d'autonomia ho pugui acceptar. Es la negació de tot principi liberal; és desconèixer el valor del mot autonomia; és una mofa en tot el sentit de la paraula.

Demà es reuniran, a la Generalitat de Catalunya, els diputats catalans per a canviar impressions sobre la situació política i per a fixar les línies generals de l'actitud a adoptar en el cas que les Corts Constituents es produïssin de manera que cabent perfectament l'Estatut de Catalunya dins de la Constitució votada amb llur votació, en matèria d'ensenyament demostrassin que s'han repensat del que quan la votació de la Constitució opinaven.

Els homes representatius d'un país han de tenir el valor de les convencions i quan voten una cosa han de saber el què volien i el compromís que amb llur vot adquieren. Els homes que votaren la Constitució que permet les autonomies, si després s'oposen a que aquestes autonomies es facin efectives, demostren llur inconseqüència i es donen a si mateixos patent de lleugers, almenys.

No ens estranya aquesta actitud inconseqüent de molts diputats espanyols després dels casos ja bastant nombrosos d'homes més o menys intel·ligents, que havent vingut a Catalunya a dir-nos que teníem dret a la nostra llibertat, després s'han manifestat com els enemics més acèrrims a què ens sigui reconeguda.

Quants en queden del cèlebre banquet dels intel·lectuals al Ritz? Ben pocs. En llur majoria s'han sentit, després, no pas espanyols, sinó castellans i ara mateix un d'ells, Giménez Caballero, aixeca la bandera de la centralització, per a salvar—diu—Madrid i tenir esclavitzats tots els pobles que l'envolten i ben fermada la perifèria.

Però Catalunya no la venceran els partidaris de l'unitarisme funerari. I diem unitarisme funerari, perquè els cants a la unitat nacional tenen tot l'aire d'unes absoltes. Fou amb xim xim patriòtic i amb marcha de Càdiz que es perderen les Colònies i que Espanya ha anat davallant fins a quedar-se, gràcies a la Monarquia, gairebé amb la pell i l'os nòmes. I adhuc, amb República, si la marcha de Càdiz continua, no hi ha pas garantia d'encarrijar el país cap a la seva grandesa. Hi ha, en canvi, la probabilitat—gairebé certitud diríem—que el tot artificial que és avui Espanya, desaparegui per a deixar que sorgeixin amb un gran afany, els pobles lliures que desitgen viure la seva vida.

Quan sentim predicar el centralisme a ultrança i la unitat nacional, tenim més fe que mai en Catalunya lliure...

QUINA RANCUNIA MOU ELS ARAGONESOS (ELS ARAGONESOS QUE NO VIUEN A CATALUNYA) CONTRA LES NOSTRES ASPIRACIONS

Saragossa, 23. — El diputat de l'Esguerra, senyor Lluhi, al seu pas per Saragossa en companyia dels senyors Terradelles, Ventura Gassol i Puig i Ferrer, ha manifestat a un redactor de "El Heraldo de Aragón", que és necessari aclarir que l'Estatut de Catalunya, a pesar de les impugnacions de Rojo Villanova, no significa pas una minva per als interessos tant espirituals com materials de les regions espanyoles, i molt menys de la regió aragonesa. Per la constant convivència i mútua simpatia, així com pel nombre d'aragonesos residents a Catalunya, s'ha tingut un tracte preferent per als naturals d'Aragó.

Se li ha recordat que en un dels articles del vot particular, presentat al dictamen, hom pretenia que poblacions d'Aragó properes a Catalunya s'annexionessin a aquesta, i ha dit:

No va ésser una pretensió, si bé, tanmateix, fallat en contra la proposició, és ja inútil parlar-ne. El que es deia en el vot particular és que si determinada localitat aragonesa, previ plebiscit popular dels pobles afectats, aprovació del Consell de ministres de les Corts i acceptació per part de Catalunya, desitjaven llur aneixió a la regió autònoma, tindrien en efecte dret a demanar-ho, cosa distinta a allò que va dir el diputat Sr. Algora al Parlament, car assegurava que preteníem arrabassar a Aragó part del seu territori.

Diu que no és certa l'affirmació del senyor Maure en una conversa sostinguda amb el senyor Companys, segons la qual s'obligava els nens de les escoles catalanes a escriure paraules amb durs conceptes per a la resta d'Espanya. Tan fals és això com les cartes que diuen haver rebut determinats diputats anti-estatutistes, felicitant-los per actuar des de la mateixa Barcelona. Cal tenir en compte

que solament a Barcelona hi havia 350.000 persones no catalanes. Una carta no significa res; si existís aquest estat d'opinió contra l'Estatut, els diputats anti-estatutistes haurien rebut de les províncies catalanes milers de cartes.

—Quina opinió teniu sobre l'aprovació de l'Estatut?

—De quin Estatut? Perquè fins ara, allò que s'ha aprovat no té cap relació amb el que nosaltres havíem presentat, i molt menys amb el vot particular de la minoria catalana. Fins al moment, les qüestions discutides a penes no han tingut una veritable transcendència. El que manca per a aprovar és l'interessant, i jo sóc massa pessimista per a tèmer que en definitiva sigui inútil tot els nostre treball, la qual cosa significa un perill per al règim liberal que ha d'imperar a la República, car entenc que Espanya no pot governar-se en liberal, mentre no hagi concedit l'autonomia a Catalunya.

A més, entenc que la Constitució és autonomista, sinó amb caràcter general per a totes les regions espanyoles, almenys és local per a les províncies catalanes. L'Estatut votat a Catalunya encaixa perfectament a la Constitució, llevat de detalls insignificants, que seriem els primers a retirar. No significa l'Estatut un atac a la unitat nacional i afegeix que l'Estatut català tindria aplicació, perfectament a la regió aragonesa. Si no podem tenir autonomia regional, en no ésser concedida, farà que s'accentuï el sentiment nacionalista, tal com va succeir durant la plàtica de la dictadura de Primo de Rivera.

Creu que el millor que poden fer els catalans i aragonesos és constituir una Confederació amb les dues regions. La Confederació catalano-aragonesa, que tindria tanta vitalitat i

AMB MUSICA DE LA "MARCHA DE CADIZ"

Madrid, 23. — Definitivament el dimecres vinent se celebrarà a la plaça de braus el miting d'affirmació espanyolista i d'impugnació a l'Estatut de Catalunya, organitzat per les següents entitats:

Defensa Mercantil i Patronal, iniciadora de l'acte; Associació d'Agricultura d'Espanya; Associació Industrial i Mercantil d'Espanya; Unió General de Patrons comerciants i industrials; Federació espanyola de les classes mitges; Federació de la propietat urbana espanyola; cases regionals i Agrupació general hotelera.

Prendran part en l'acte els següents oradors:

Senyor Josep Maria de Bargallan, per la Federació espanyola de classes mitges; senyor Julià Martínez Reus, per les classes industrials i mercantils; senyor Aureli González de Gregorio, agricultor; senyor Mateu Azpeltia, pels Centres regionals domiciliats a Madrid, i Antoni Rojo Villanova, com a representant parlamentari del país.

LA JUSTICIA EN L'ESTATUT

Madrid, 23. — Per mitjà de la premsa, s'havia indicat que la ponència sobre el problema de la Justícia a Catalunya, estava ja en poder del Govern. Això no és cert que aquesta fórmula hagi estat presentada a consulta de les minories pels seus representants a la Comissió tècnica.

Així, com ja diguévem, el senyor Baeza Medina es reuní anit amb el Comitè executiu de la minoria radical-socialista per tal de donar-li compte dels principals extrems de la ponència que s'està elaborant.

Al Comitè executiu li sembla bé que la designació de jutges i magistrats es faci per la Generalitat, mitjançant concurs entre els individus que pertanyin a l'escalafó general de l'Estat; i demana que s'incorpori a la ponència l'acord que seran mèrits en aquest concurs, els coneixements del català i el Dret foral. Ensenys, el Comitè executiu exposà la conveniència d'establir un recurs contenciós-administratiu per als concursants que es considerin perjudicats en llurs drets.

Quant a la legislació privada, el Comitè executiu entengué que la ponència ha d'establir quina mena de matèries civils reserva l'Estat a la seva competència, per tal de veure així quines d'elles poden ésser cedides i quines no.

Hom acordà que els registradors de la propietat siguin nomenats sempre per l'Estat, i que els notaris ho siguin per oposició davant d'un Tribunal mixte de tècnics de la Generalitat i de l'Estat.

NACIONALISTES BASCOS, PROCESSATS

Bilbao, 23. — El jutge especial de les Bascongades i Navarra, senyor Domínguez, ha dictat aute de processament contra els joves nacionalistes Angel Aguirreche i Manuel de la Sotte, aquest últim fill del conegut naviler.

que per la seva sola creació es trencaria el centralisme absorbent i retardatari. Ara bé, si Aragó prefereix aquest centralisme, que s'ho quedi.

—Coneixeu el clamor general d'Aragó contra l'Estatut?

—El conec i no el comprenc; l'Estatut val tant com l'autonomia, i Aragó ha pretès ésser autònoma en una qüestió vital, en la Confederació de l'Ebre. Per això m'estranya que existeixi aquest moviment tan intens com diuen. Jo crec que en part és desconeixement de l'Estatut per les províncies, ja que tots aquells que s'han dedicat a tractar d'aquest tema, s'han limitat a referir anècdotes i a combatre Catalunya, sense conèixer ni el fons ni la forma de la qüestió.

—Qui és capaç — ha preguntat el periodista — de parlar de l'Estatut i defensar-lo a Saragossa?

—Jo mateix no tindria cap inconvenient a donar una conferència sobre l'Estatut a la mateixa tribuna que va servir als seus detractors per a combatre'l.

Un Estatut amb l'Ensenyament en mans de l'Estat central seria la negació de l'autonomia

ELS SENYORS TERRADELLES I MOLES DESMENTEIXEN EL SUPOSAT ABAST POLITIC D'UN DINAR

Tal com dèiem en la nostra darrera edició, ahir, al matí, el governador civil, senyor Moles, sortí cap a Girona, des d'on es traslladà a S'Agaró, per tal d'assistir a l'àpat ofert pel senyor Ametlla als altres governadors de Catalunya, amb motiu d'haver complert el seu primer aniversari en el càrrec.

Ultra els quatre esmentats governadors, hi assistiren altres comensals, entre ells el conseller de la Generalitat senyor Terradelles.

El senyor Moles arribà al Govern civil a les vuit del vespre, i va dir als periodistes que no hi havia cap novetat. Un d'aquests li preguntà què hi havia de cert referent a la notícia que publicava un col·lega de la nit sobre una suposada conversa sostinguda entre els comensals.

El senyor Moles desmentí la notícia, dient que havien anat a celebrar un dinar entre amics i no pas cap acte polític ni molt menys uns exàmens.

EL QUE DIU EL SENYOR TERRADELLES

A darrera hora del vespre hem pogut parlar amb el conseller de Governació, senyor Terradelles, el qual ens ha respost, en contestació a la nostra demanda, que no ha fet cap indicació als governadors civils de Catalunya en el sentit que algun diari de la nit ha indicat.

El senyor Terradelles ha afegit que el dinar ha estat solament d'homenatge i simpatia al senyor Claudi Ametlla per la seva actuació al davant del Govern civil de Girona.

LA LLISTA ELECTORAL BARCELONINA

A les pròximes eleccions votaran més de mig milió de persones

Les llistes provisionals del futur cens electoral de Barcelona, que estaran exposades al públic fins el vinent dia 30 del mes en curs, al Palau de Projeccions del Parc de Montjuïc, comprenen 545.152 electors dels dos sexes (246.025 homes i 299.127 dones). La classificació per districtes i sexes és la següent:

Districtes	Nombre de seccions	Electors homes	Electors dones	Total	Diferència en més de dones
I	92	23.368	38.174	51.543	14.805
II	87	22.833	25.593	48.426	2.760
III	55	12.995	18.216	21.211	5.221
IV	115	25.943	37.062	63.005	11.119
V	103	26.981	30.559	57.540	3.578
VI	95	22.035	30.809	52.844	8.774
VII	116	30.306	33.807	64.113	3.501
VIII	109	26.735	34.282	61.017	7.547
IX	128	33.720	37.967	71.687	4.247
X	76	21.108	22.658	43.766	1.550
Total	976	246.025	299.127	545.152	53.102

A més d'aquestes llistes provisionals n'hi han d'altres d'addicionals, en les quals consten aquells ciutadans que no porten el temps de residència necessari perquè siguin inclosos al Cens i els que compliran l'edat de 23 anys l'any vinent de 1933. Aquestes llistes consten de 7.323 homes i 11.038 dones.

UN INCIDENT

L'incident provocat per la insolència feixista al Congrés de la Unió interparlamentària té una qualitat refrescant com la brisa. En l'atmosfera romàntica d'aquestes reunions tan enganyades pels miraments, l'esclat de M. Renaudel assenyala una ràfega orejadora. Segons la cortesia hipòcrita de la diplomàcia, Renaudel hauria hagut d'aguantar impertèrrit el xàfec de les mentides de la propaganda feixista. Però de tant en tant també és possible fins en aplecs sotmesos al conreu de les inhibicions, l'espontània intervenció de la decència.

Tota l'eloqüència dels servents del duce no podrà fer oblidar que el règim feixista és una estructura muntada sobre cadàvers i els Parlament feixista una col·lecció d'esquitols masta vius. Es comprenc que els amics de la democràcia es neguitegessin sota la impertinència de les inacabables apologies del feixisme, i que un d'ells s'abandonés a la fi a la indignació per a dir la veritat que tots pensaven.

Es natural que Sir Eric Drummond, secretari general de la Societat de Nacions, s'amoini per un incident esdevingut en locals de la seva secretaria. Es natural que els nombrosos secretaris del secretari corrin d'un lloc i d'un personatge a l'altre per a establir els contactes i obtenir les rectificacions necessàries a la liquidació del conflicte. I encara és més natural que

Balbo, el signor que tan bells miquels va donar als aviadors espanyols més o menys transatlàntics aprofitant l'incident per a passejar pels salons i els carrers de Ginebra la grotesca superbia del Feix.

La delegació italiana ha amenaçat amb retirar-se del Congrés, però suposem que a hores d'ara l'incident deu haver-se resolt diplomàticament i ja deuen haver decidit de quedar-s'hi. Ho lamentem de tot cor ja en hipòtesi. Senyal de salut d'un cos és que no toleri certs ingredients. El parlamentarisme internacional demostraria salut si no tolerava l'ingredient feixista.

A. B.

Persecussió d'un atracador

Oviedo, 23. — El governador, en rebre els periodistes, els manifestà que havia parlat per telèfon amb el cap de les forces de la guàrdia civil destacades als monts de Regueras i Grados, i que s'ocupen de la recerca del pistoler Sota, un dels atracadors de la Banca Maribona que manca per detenir.

Les notícies que l'esmentat cap li comunicà eren optimistes.